

Kokemuksia espanjansiruetanasta

Mikkeli, Otava 7.5.2026

Miia Korhonen
Luontoturva ky
www.luontoturva.fi

Mikä on vieraslaji?

- **Vieraslaji:** Laji, joka on levinnyt luontaiselta levinneisyysalueeltaan uudelle alueelle ihmisen mukana joko tahattomasti tai tarkoituksella. Kaikki vieraslajit eivät ole haitallisia, mutta mitään vieraslajia ei saa päästää leviämään luontoon.
- **Haitallinen vieraslaji:** Laji, joka aiheuttaa selkeitä haittoja alkuperäislajeille, ihmisille ja ympäristölle (kansallinen vieraslajiluettelo ja EU:n vieraslajiluettelo. Luetteloiden lajeja ei saa tuoda Suomeen, kasvattaa, myydä, markkinoida, päästää luontoon. www.vieraslajit.fi)
- Huolehtimisvelvollisuus vieraslajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi on kiinteistön omistajalla tai haltijalla (Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 1709/2015 ja valtioneuvoston asetus kansallisesti merkityksellisistä vieraslajeista 1725/2015).
- **Tulokaslaji:** Laji, joka on äskettäin (parin viime vuosisadan aikana) itse levinnyt maahamme ilman ihmisen apua, esimerkiksi ilmastonmuutoksen seurauksena.

Espanjansiruetana (*Arion vulgaris*)

- Säädetty kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi
- Peräisin Ranskan ja Länsi-Saksan alueelta, Suomeen päätynyt ulkomailta tuotujen kasvien ja puutarhatuotteiden mukana
- Ensimmäiset havainnot Suomessa 1994, nykyään paikoitellen erittäin runsas kanta
- Leviää edelleen mm. maansiirtojen, kasvien, puutarhajätteen mukana. Puutarhajätteen oikein käsittely tärkeää.
- Espanjansiruetanan lima voi sisältää haitallisia bakteereita, kuten *Listeria* ja *E. coli*, voi toimia väli-isäntänä ns. sydänmadolle (*Angiostrongylus vasorum*), joka on haitallinen koiraeläimille
- Haitat: tuhot puutarhoissa, viljelyksillä
- Tunnistamisen apuna https://vieras-cms.laji.fi/wp-content/uploads/2026/03/EtanoidenTunnistuskaavio_fin.pdf

Espanjansiruetanan esiintyminen

<https://vieraslajit.fi/lajit/MX.52801>

Etanoiden tunnistamiskaavio

https://vieras-cms.laji.fi/wp-content/uploads/2026/03/EtanoidenTunnistuskaavio_fin.pdf

Luont

LUMINEN

Maa-ainekset?

ESPANJANSIRUETANA

HAITALLINEN VIERASLAJI

© Miia Korhonen Luontoturva.fi

Haitattomat lajit, jotka
voivat muistuttaa
espanjansiruetanaa:
ukkoetana
metsäetana

© Miia Korhonen Luontoturva.fi

Luontoturva.fi

Metsäetana ei ole haitallinen vieraslaji

Lehtokotilo, ei luokitella haitalliseksi vieraslajiksi

Torjunta

- Eläinsuojelulain mukaan eläimille ei saa aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä, joten etanat pitää lopettaa mahdollisimman nopeasti tai tainnuttaa ennen lopetusta.
- Tehokas ja nopea etanan lopetuskeino on pään murskaaminen kovaa alustaa vasten esim. kivellä riittävällä voimalla tai voimakkaasti kengällä tallaamalla, tai pään leikkaaminen saksilla sarvien välistä pitkittäin.
- Kiehuva vesi
- Muilla tavoilla lopetettaessa etanat tulee tainnuttaa ennen lopetusta. Kaksivaiheisen käsittelyn tainnutuksen voi tehdä miedolla alkoholilla tai kylmäkäsittelyllä. Taintuneet etanat lopetetaan joko pakastamalla, vahvassa alkoholissa tai kiehuvässä vedessä.
- Etanoiden aktiivisuus lakkaa, kun lämpötila laskee noin + 3–5 °C tuntumaan, jolloin ne taintuvat kylmästä. Varsinainen lopetus tehdään pitämällä etanat vähintään 2 vuorokautta pakastalämpötilassa alle -18 °C
- Etanat voi tainnuttaa myös miedossa (4–5 %) alkoholiliuoksessa, kuten oluessa tai hiiva-sokeriliuoksessa, ja lopettaa pakastamalla tai vahvassa alkoholissa (esimerkiksi denaturoitu sprii, etanolipitoisuus yli 70 %).
- Lue tarkemmat ohjeet <https://vieraslajit.fi/lajit/MX.52801>

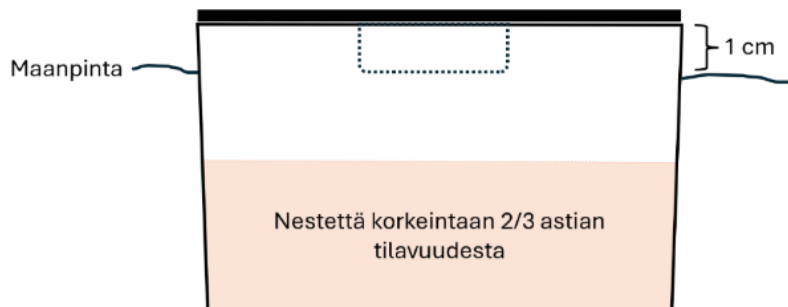
Torjunta

- Aloitetaan keväällä aikaisin
- Liikkuu kostealla, illat ja aamut
- Kerääminen, käytä kertakäyttökäsineitä , etanaroskikset
- Ympäristön huomiot, kasvillisuus, siisteys
- Tarvitsee kosteutta, elinolosuhteet
- Peltoalueilla maanmuokkaus, kyntö?
- Etanansyöttirae (esim.ferramol, tehoina rautafosfaatti)
- Koivutisle?
- Crowd sorsa sovellus (Otavassa 11.5.2026 alkaen)
- Kupariteippi
- Etana-ansat (kokeilu, josta toivotaan palautetta vieraslajiportaali@luke.fi)
- Etana jätteen hävittäminen: tarkista ohje omasta jätehuollosta. Kuolleet etanat voi haudata syvälle maahan

Etana-ansa (kokeilu, josta toivotaan palautetta vieraslajiportaali@luke.fi)

- Keruuliuos:
- Ansaan lisätään miedosti alkoholipitoista (4–5 %) keskiolutta tai käynyttä hiiva-sokeriliuosta:
- • 1 l kädenlämpöistä lämmintä vettä (37–42 °C, noudata hiivapakkauksen ohjetta)
- • 1 dl (85 g) sokeria
- • 2 tl (6 g) kuivahiivaa tai viinihiivaa, myös tavallinen leivinhiiva käy
- Liuoksen annetaan käydä huoneenlämmössä kolme päivää.
- Haju houkuttelee etanoita ansaa, liuos tainnuttaa etanat, jonka jälkeen ne hukkuvat. Yksilöiden jälkikäsitteily esim.pakastamalla voi olla tarpeen.

Luonnonvarakeskus (Luke) ja Suomen ympäristökeskus (Syke) 2026

Kuva 2. Ansaan kaadetaan keruuliuosta noin puoleen väliin astian korkeudesta ja mukaan lisätään pari tippaa nestemäistä tiskiainetta pintajännityksen poistamiseksi

https://vieras-cms.laji.fi/wp-content/uploads/2026/04/Ohje_etana-ansa_valmis_fi.pdf

Kupariteippi etanan torjunnassa

© Miia Korhonen Luontoturva.fi

Espanjansiruetana voi munia useita kertoja kesän aikana

© *Miia Korhonen Luontoturva.fi*

Lahdessa pyritään puuttumaan espanajansiruetanan leviämiseen tiedottamalla ja viemällä etanaroskiksi maastoon. Ohjeet etanoiden keräämiseen löytyvät roskisten yhteydestä.

Riihimäki

- Etanaroksia vuodesta 2013 asti
- Asukkaiden keräystalkoot, asukkaiden ja kaupungin etanakävelyt, tehostetut kasvillisuuden niitot, etanansyöttirae
- 29. huhtikuuta – 15. lokakuuta 2025 etanajätettä kertyi noin 13 700 kiloa
- Käytössä 31 etanaroksista 2025, tyhjennyksiä tehty jopa 2 kertaa viikossa
- Sään vaihtelut näkyvät etanoiden esiintymisessä
- <https://www.riihimaki.fi/tiedotteet/vieraslajijatteita-kertyi-ennatysmaara/>

Sipoo esimerkki

- Keräyskäytävät
- Peltöjen muokkaus
- Pientareiden, kasvustojen niitot (vaikutus alueen muiden eläin- ja kasvilajien monimuotoisuuteen?)
- Ympäristön siivoaminen
- Talkoot, tiedottaminen
- Kunnan apu - ferramol
- kuntalaisaloite, jossa esitetään, että Sipoon kunta tekee torjuntaa tietyillä alueilla sekä nimeää viranhaltijan, jonka vastuulle haitallisten vieraslajien torjunta yksiselitteisesti kuuluu.

Lahti

- Pahimmille espanjansiruetanoiden esiintymisalueille etanaroskiksia
- Urakoitsija kerännyt
- Etanansyöttirae pahimmalla esiintymällä
- Asukastalkoita
- LIONSin vetämä urheiluseurojen nuorten työllistämiprojekti
- Maastossa tiedotuskylttejä lajista
- Ongelmallisin alue on laaja luonnonsuojelualue (ei voida käyttää etanansyöttiraetta, ei niittoja)

Lahdessa voi usean ulkoilureitin varrella opetella tunnistamaan haitallisia vieraslajeja sekä myös harmittomia luonnonlajejamme, kuten ukkoetanan ja karhunputken

Maastotiedotusta tehdään kevään ja kesän 2021 aikana

© Miia Korhonen Luontoturva.fi

Leviämisen väylät, kasvualusta

Mitä kasvualustaa
käytetään?

Puutarhakasvit, kasvien vaihdot, puutarhajäte, lajien leviäminen

TIEDOTUSTA
PUUTARHAJÄTTEESTÄ JA
HAITALLISISTA
VIERASLAJEISTA

LAHTI

ÄLÄ VIE PUUTARHAJÄTETTÄ LUONTOON!

Kisujen ja haravoitajien viemisen tulon maalle on jätettävä mukana kielletty. Kello löytyy myös kunnan tai kaupungin omistamia muita sekä muita yleisiä maa-alueita.

Puutarhailteen mukana kulkeutuvat siemenet, puuren palat, taudit ja tuholaisten suojille alueille. Myös espanjansuutana ja lehtokotilo levivät puutarhajätteen mukana.

Käsittelee puutarhasta syntyvä jäte (myös haravoitajille) omalla tontilla tai vie se alueen jätteenkäsittelykeskukseen.

Huolimattoman puutarhailteen käsittelyn seurauksena Lahdessa on monin paikoin levinnyt luontoon haitallisia vieraskasveja.

Kujan jätteseman osoite: Sapelinkatu 7
Avoinna arkisin ma-pe klo 7–20, la klo 10–15

Muut Päijät-Hämeen jättesemien sijainnit löytyvät www.poh.fi tai soittamalla PH:n palvelunumeroon 03 871 1710 (pvm/npmm)

ILMOITA havaitsemasi roskat Lohden kaupungille www.lahti.fi / palaute

Mustapäätana

Kansallisesti haitalliseksi
säädetty vieraslaji

- Koko 4-5 cm
- Vartalosta selvästi erottuva musta pää, kaula, tuntosarvet
- Väritys vaalean ruskeasta sinertävän harmaaseen
- Hengitysaukko kilven takaosassa
- Esiintyy luontaisesti Kaukasuksen alueella, Krimillä, Koillis-Turkissa ja Luoteis-Iranissa

Kuva: Katriina Könönen

[https://image.laji.fi/MM.369406/Krynickillus_KUVA_tuntomerkit\(c\)Katriina_Ko_no_nen.jpg](https://image.laji.fi/MM.369406/Krynickillus_KUVA_tuntomerkit(c)Katriina_Ko_no_nen.jpg)

Havainnot mustapäätana

<https://vieraslajit.fi/lajit/MX.5017394>

Etanoiden tunnistuskaavio

https://vieras-cms.laji.fi/wp-content/uploads/2023/08/Etanan_tunnistuskaavio_A3.pdf

Argentiinanlattana

- säädetty haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella
- Etelä-Amerikasta Eurooppaan levinnyt maalla elävä lattanoihin kuuluva laakamoto
- käyttää ravintonaan lieroja, kotiloita ja muita maaperässä eläviä selkärangattomia
- yle uutisoi <https://yle.fi/a/74-20222584>
- Suomeen ulkomailta tuotujen puutarhatuotteiden ja kasvien mukana
- Lisätietoa <https://vieraslajit.fi/lajit/MX.5124002>

JA LOPUKSI
TUNNISTATKO
NÄMÄ LAJIT?

Kiitos!

Miia Korhonen

miia.korhonen@luontoturva.com

www.luontoturva.fi

